

Trump, republikanerne og konservatismen

Temanummer: Trumps Amerika

Artiklen nuancerer den gængse opfattelse, at Donald Trump er en politisk outsider, der ikke kan betegnes som hverken republikaner eller konservativ. Frem for bare at se USA's præsident som et politisk, retorisk og stilistisk opgør anskues Trump som en "afhængig uafhængig". Dette modsætningsforhold har været et centralt skisma i Trumps politiske karriere: for mens Trump ikke førte valgkamp som en klassisk konservativ, har den angiveligt så uortodokse outsider i høj grad ageret som en klassisk konservativ og republikansk præsident. Det svære spørgsmål er derfor, hvorvidt Trump er i færd med at forandre Det Republikanske Parti, eller hvorvidt konservatismen er i færd med at forandre Trump.

Indledning

» De konservative republikanere står kort sagt i en alvorlig identitetskrise. Trumps sejr var den amerikanske konservatismes nederlag og varsler måske et ideologisk tronskifte hos republikanerne, en bevægelse fra konservatisme til højre-populistisk identitetspolitik.

Sådan skrev historikeren Christian Egander Skov i en kommentar i *Berlingske* kort efter afslutningen på republikanernes primærvalg i 2016, som Donald Trump angiveligt havde vundet i overlegen stil (Skov, 2016a).

Det har været en stor diskussion, lige siden Donald Trump i juni 2015 rullede ned ad den gyldne rulletrappe i Trump Tower i New York City for at annoncere sit kandidatur, i hvor høj grad forretningsmanden overhovedet kan betegnes som værende republikaner endsige konservativ i nogen traditionel forstand.

Den gængse analyse under primærvalget var, at forretningsmanden var en outsider, der var i færd med at kuppe det hæderkronede parti. Trump gjorde da også under valgkampen meget ud af distancere sig fra partiet, bl.a. ved at kritisere dets tidligere præsidenter (for eksempel George W. Bush) og tidligere præsidentkandidater (som John McCain og Mitt Romney).

Ikke overraskende har konsensus derfor været, at Donald Trump stod i spidsen for et opgør: At forretningsmanden ikke var republikaner, og at han i hvert fald ikke stod for en konservativ politisk dagsorden.

**MIRCO
REIMER-ELSTER**
Det Europæiske
Universitetsinstitut,
Firenze

Jeg vil forsøge at nuancere opfattelsen i denne artikel. Det er rigtigt, at Donald Trump blev valgt på et løfte om en politisk dagsorden, der på en række centrale områder ikke var klassisk konservativ politik. Ligeledes kan der ikke herske nogen tvivl om, at forretningsmanden rent retorisk og stilmæssigt var – og er – et enormt stilbrud med ikke bare tidligere republikanske præsidentkandidater, men mere grundlæggende inden for nyere amerikansk historie.

Ligeså er karakteriseringen af Trump som værende en outsider ikke uden mening. Ser man tilbage på de republikanske primærvalg i 2016, sluttede Donald Trump kun på en fjerdeplads, hvis man vurderer ud fra antallet af støtteerklæringer fra republikanske kongresmedlemmer, senatorer og guvernører. Både senatorerne Marco Rubio og Ted Cruz (som fik betragtelig flere støtteerklæringer end Trump) og den tidligere guvernør John Kasich havde bredere opbakning i toppen af Det Republikanske Parti (Bycoffe, 2016). Og så har vi ikke engang talt om de konservative intellektuelle, for hvem Trump i den grad var en rød klud.

Men det er også værd at pointere, at Trump ikke var mere outsider end, at han valgte at udfordre systemet indefra. Ligesom Bernie Sanders hos demokraterne stillede han op inden for de etablerede partisstrukturer, frem for at udfordre systemet udefra som en uafhængig eller tredjepartskandidat. En afhængig uafhængig så at sige. Just som Sanders på den anden fløj var Trump ikke mere outsider end, at han ønskede at have en realistisk chance for at vinde, hvilket i sidste ende krævede opbakning fra "the establishment" ved et præsidentvalg.

"Never-Trump"-bevægelsen

"Donald Trump er en trussel mod amerikansk konservatisme, han vil tage generationers arbejde og trampe det under fode på vegne af en populisme, der er så ubesindig og grusom som Donald selv." Sådan lød det i en leder i det igennem mange årtier indflydelsesrige konservative magasin *National Review* en uge før starten på de republikanske primærvalg i januar 2016 (*National Review*, 2016). I samme særnummer havde *National Review* samlet en lang række fremtrædende konservative, som sammen undsagde forretningsmanden. "Never Trump"-bevægelsen var født.

Kritikken af Donald Trump hos den konservative elite var todelt: den gik både på præsidentkandidatens politiske program og (i endnu højere grad) hans personlighed. Kritikken var ikke ubegrundet. Forretningsmanden Trump har i det meste af sit voksne liv ladet sig "registrere" som Demokrat. De fleste af hans kampagnebidrag er gået til Demokrater, ofte meget venstreorienterede af slagsen. Trump har forsvaret Barack Obamas sundhedsreform, advokeret for højere arveafgifter og skatter og forsvaret retten til fri abort. Det vil også være en tilsnigelse at karakterisere forretningsmanden som bibeltro i teori eller praksis, Trumps tre ægteskaber og gentagne anklager om sidespring med pornostjerner og Playboy-modeller in mente.

Disse omstændigheder taget i betragtning var det ikke underligt, at Donald Trump typisk blev beskrevet som en outsider, der prøvede – og lykkedes med – at kuppe Det Republikanske Parti. I før omtalte leder i *National Review* blev Trump beskrevet som værende ”konservativ ved et tilfælde”.

I dag er den gængse opfattelse, at Det Republikanske Parti er blevet Trumps Parti, og at ”*Never-Trump*”-bevægelsen er en uddøende race. Knap to år efter ovennævnte leder var blevet trykt i *National Review*, morede den konservative skribent David Frum sig over, at mandebladet *Esquire* havde skrevet, at ”hele den konservative ’*Never Trump*’-bevægelse kan være i min dagligstue” (Dragsted, 2018).

Ejer Trump Det Republikanske Parti?

Så er der noget om snakken: Ejer Donald Trump Det Republikanske Parti?

Inden vi zoomer nærmere ind på det spørgsmål, er det værd at minde om, hvor fleksible og mangfoldige de to store politiske partier i USA er. Ret beset er det endda misvisende at tale om partierne som *Det Republikanske Parti* og *Det Demokratiske Parti*, fordi det efterlader et indtryk af, at partierne er nogle homogene størrelser. Det er ikke tilfældet.

Grundlæggende skal USA's to store partier ikke forstås som værende partier i en europæisk forstand, men snarere som politiske bevægelser, der forsøger at holde sammen på et kludetæppe af forskellige – og med tiden skiftende – vælgergrupperinger. Der er tale om politiske bevægelser, der igennem amerikansk historie konstant har genopfundet sig selv, i takt med at USA som nation også har forandret sig.

Man kan snarere tale om, at der er mange forskellige udgaver af de to store partier rundt omkring i USA, hvilket giver større politiske, ideologiske og kulturelle forskelle internt i partierne, end man måske lige forestiller sig. Derfor er det heller ikke spor overraskende – på trods af hvad man kan læse og høre i den danske USA-dækning – at der ofte er stor uenighed internt i partierne. Det svarer groft sagt til at undre sig over, at der kan herske uenighed i henholdsvis rød og blå blok i Danmark.

Under primærvalgene var Trump i høj grad en ”*factional candidate*” for at bruge et ord fra statskundskabens verden. Udtrykket beskriver en kandidat, der er meget populær i et segment af partiet, men ikke nødvendigvis hos de andre dele. Hvis en sådan kandidat skal lykkes med at vinde partiets nominering, kræver det, at de andre kandidater – der potentielt har bredere appel – spænder ben for hinanden.

Det var i høj grad, hvad der skete ved de republikanske primærvalg i 2016. Særligt ét tal illustrerer dette: 35. For faktisk var det først ved det 35. primærvalg, at Donald Trump fik mindst 50% af de delegerede. Vel og mærke i for-

retningsmandens hjemstat New York og på et tidspunkt, hvor der kun var to modkandidater – Ted Cruz og John Kasich – tilbage.

Det er helt uhørt i nyere amerikansk valghistorie, at en præsidentkandidat for et af de to store politiske partier først så sent vinder mindst halvdelen af de delegerede ved et primærvalg. Til sammenligning gik der i årene 2000-2012 typisk mellem et-fem primærvalg, før de respektive partiers præsidentkandidater havde halvdelen af de delegerede. Undtagelsen, der bekræfter reglen, var John McCain. Men selv for krigsveteranen skulle der kun gå 14 primærvalg, før han kunne mønstre mindst 50 procents opbakning ved et primærvalg.

Til selve præsidentvalget så vi til gengæld, at Trump formåede at samle partiet bag sig – endda i højere grad, end hans modstander Hillary Clinton formåede at samle Det Demokratiske Parti bag sig efter primærvalgskampen mod Bernie Sanders. En diskrepans, der formodentlig var medvirkende til, at Trump og ikke Clinton kunne sætte sig i Det Hvide Hus, og en understregning af det gamle ordsprog, at *“Democrats fall in love, while Republicans fall in line”*.

Vælgerne

Derfor giver det da også mening at tage vælgerne som parameter for, i hvor høj grad Donald Trump ejer Det Republikanske Parti.

Det er blandt vælgerne, at Trump fra begyndelsen har stået stærkest. Men på trods af præsidentens rekordhøje opbakning blandt republikanske vælgere, er det værd at notere sig, at andelen af vælgere, der identificerer sig selv som republikanere, har været faldende, siden Trump blev præsident, og at støtten fra mange af disse republikanske vælgere kun er lunken (Karmack, Podkul & Zeppos, 2018).

Når det gælder vælgerne, er Trump ikke noget nybrud. Forretningsmanden var bare bedst til at artikulere og fremstå som en troværdig repræsentant for de emner, der har optaget mange republikanske vælgere det seneste årti: immigration, eliten i Washington D.C., der angiveligt ikke repræsenterer deres interesser samt et ubehag ved den kulturelle forandring i et USA under hastig demografisk forandring. Trump talte altså både til disse menneskers følelser, men appellerede samtidig til klassisk konservative vælgere ved at love at nominere konservative dommere til de føderale domstole, beskytte retten til at bære våben, skrotte føderale reguleringer, styrke det amerikanske militær og reformere skattelovgivningen.

Her kan man også knytte et par ord til to fænomener, der ofte tilskrives Trump: støtten blandt den hvide arbejderklasse og vælgerflugten fra forstæderne.

Arbejderklassevælgere udgør kun en lille del af de mere end 62 millioner stemmer, som Donald Trump fik ved præsidentvalget. Ydermere er det en legitim diskussion, hvorvidt Trump har accelereret en udvikling, der allerede var i gang. Hvide amerikanere uden en college-uddannelse har i mange år udgjort en stigende del af den republikanske vælgerkoalition, langt før Donald Trump

meldte sig under partiets faner. Der er utvivlsomt tale om en udvikling, som Trump var dygtig til at se, italesætte og udnytte. Faktisk i en så høj grad, at han ifølge exitpolls fik den største opbakning blandt denne gruppe siden Ronald Reagan i 1980 (Tyson & Maniam, 2016). Men noget nybrud var det næppe.

Ligeledes har de meget omtalte college-uddannede hvide amerikanere, særligt kvinderne, i flere år vendt partiet ryggen. Har Trump accelereret denne trend? Ja, men det kan næppe tilskrives forretningsmanden alene, da udviklingen har været i gang i noget tid og dermed næppe kan være et rendyrket Trump-fænomen, men snarere en del af et større strukturelt problem for republikanerne.

Politikerne

Trump's stærke opbakning blandt republikanske vælgere har selvsagt en stor indflydelse på de republikanske politikere, der typisk har lagt sig i slipstrømmen på præsidenten. Dette gør sig gældende både rent retorisk og stilmæssigt samt politisk. En af de mest bemærkelsesværdige udviklinger i Trump-æraen har faktisk været, i hvor høj grad størstedelen af de republikanske kongresmedlemmer har støttet præsidenten retorisk og politisk. Særligt når man tænker på, hvor lav en opbakning præsident Trump har kunnet mønstre indtil videre.

I nogle tilfælde er Trump blevet kritiseret retorisk, men der er alligevel i alt overvejende grad blevet stemt for præsidentens politik. Den tidligere republikanske senator fra Arizona, Jeff Flake, er et godt eksempel på denne dobbelthed. For mens senatoren var en af de mest fremtrædende kritikere af præsident Trump, stemte han også for præsidentens dagsorden. Hjemmesiden *FiveThirtyEight* har gjort op, at Flake har stemt "med Trump" i 81% af tilfældene (*FiveThirtyEight*, 2019).

Jeff Flake er langt fra alene om denne dobbelthed. Generelt kan man konstatere, at andelen af kongresmedlemmer, der stemmer oftere for Trumps dagsorden end forventet, er markant større, end andelen af kongresmedlemmer, der mindre end forventet stemmer med præsidenten (*FiveThirtyEight*, 2019). Det gør sig især gældende i Senatet, hvor fremtrædende medlemmer som Marco Rubio, Susan Collins og nu afdøde John McCain har overrasket (*FiveThirtyEight*, 2019). Det er Bob Corker, den tidligere senator fra Tennessee, der ud fra ovennævnte målestok nok er det mest repræsentative eksempel på en republikaner, der både formåede at "*talk the talk and walk the walk*", selvom man retfærdigvis må sige, at det, måske ikke så overraskende, er senator Rand Paul, der klart vinder konkurrencen om at være republikanernes mest anti-trumpske rebel i Senatet (*FiveThirtyEight*, 2019).

Samtidig skal man dog ikke glemme, at modstanden mod Trump i egne rækker har været størst i de institutioner, der rent valgmæssigt har været mindst sårbare. I Senatet, hvor de folkevalgte sidder i seksårige perioder, og blandt guvernørerne, hvor forholdene i høj grad er lokale, har kritikken været mere

udtalt end i Repræsentanternes Hus, hvor alle medlemmerne er på valg hvert andet år og dermed er langt mere udsatte for folkestemninger.

Her er nogle af kritikerne i den grad blevet hængt til tørre af præsidenten. Det mest prominente eksempel var nok Mark Sanford fra South Carolina, der fik Trumps Twitter-vrede at føle få timer inden sit primærvalg, hvilket kongresmedlemmet så endte med at tabe. Ligeledes har det været påfaldende, at de mest kritiske senatorer, Jeff Flake og Bob Corker, begge to var på genvalg i 2018 og besluttede sig for ikke at genopstille, da de ikke kunne se sig selv i Trumps Republikanske Parti længere. Som Flake sagde, da han annoncerede, at han ikke ville forsøge at opnå genvalg: *“There may not be a place for a Republican like me in the current Republican climate or the current Republican Party”*.

Der er også en række andre faktorer, der nok har været medvirkende til, at opbakningen fra de republikanske medlemmer i Kongressen har været overraskende høj.

Demokraternes krasse kritik af præsidenten har sandsynligvis været medvirkende til, at tidligere Trump-kritikere og lunkne støtter som senatorerne Lindsey Graham og Marco Rubio nu i højere grad støtter præsidenten og hans dagsorden.

Ud over politisk stammetænkning skyldes opbakningen nok også i ikke ubetydelig grad, at præsidentens politik faktisk har været overraskende konservativ for mange. Den diskussion vender vi tilbage til om lidt.

Intelligentsiaen og mediebranchen

Det er blandt medierne og tænketankene, at modstanden mod Trump fortsat er mest udpræget – uagtet hvad man skulle tro, når man ser Fox News. Hos intelligentsiaen er det især præsidentens stil og manglende ideologiske fundament, der irriterer. Intelligentsiaen har modsat politikerne ikke nogen politiske incitamenter til at holde igen med fordømmelsen, så det skorter ikke på konservative kritikere. Som eksempler på dette kan man nævne John McCains tidligere kampagnechef Steve Schmidt, det tidligere kongresmedlem og nu tv-vært Joe Scarborough, den tidligere debatredaktør og udenrigspolitiske rådgiver Max Boot og klummeskribenten Jennifer Rubin.

Der er dog også dele af tænketankmiljøet, der har valgt aktivt at influere fremfor at modarbejde præsidenten. Dette gælder for eksempel for tænketanken Heritage Foundation, hvis præsident, Ed Feulner, var med til at lede Trumps *“transition team”* efter valget i 2016. Det mest prominente eksempel på dette er The Federalist Society, der i samarbejde med Trumps kampagne udarbejdede en liste over konservative dommere, som en eventuel præsident Trump ville kunne udnævne – nok et af valgkampens mest afgørende og kloge træk ved det seneste præsidentvalg.

Republikanske mærkesager

Ifølge professor Peter Kurrild-Klitgaard kan Det Republikanske Partis politiske mærkesager siden afslutningen på Anden Verdenskrig groft karakteriseres sådan (Kurrild-Klitgaard, 2016):

- En stærk og aktivistisk forsvars- og sikkerhedspolitik.
- En i økonomiske termer klassisk liberalisme centreret om frihandel, lave skatter, beskedne regulering og relativt åbne grænser.
- En kristen-konservativ tilgang til kulturelle og sociale spørgsmål, bygget på Gud, familie og civilsamfund.

Hvis man følger denne definition, var det i sandhed svært at placere Donald Trump inden for denne tankegang under primærvalgene. Tværtimod lå det lige for at konstatere det modsatte, som Christian Egander Skov gjorde, nemlig at ”Trump (har) vendt alle de klassiske konservative mærkesager ryggen”. Skovs observation er værd at citere i sin helhed her (Skov, 2016b):

» *Faktisk har Trump vendt alle de klassiske konservative mærkesager ryggen. For i Amerika har konservatisme siden 1950'erne betydet kampen for traditionelle, kristelige værdier, kampen for en begrænset statsmagt samt hævdelser af en aktiv udenrigspolitik bygget på militær overlegenhed. Men Trump har tilsyneladende aldrig åbnet en Bibel, er ikke abortmodstander eller modstander af homoseksuelles ret til ægteskab. Han er heller ikke tilhænger af en liberal natvægterstat og vil for eksempel ikke røre ved overførselsindkomsterne, som konservative republikanere har set sig sure på. Endelig er han fortaler for en meget defensiv, hvis ikke ligefrem isolationistisk udenrigspolitik, hvor amerikanske tropper eksempelvis skal trækkes hjem, hvis ikke værtslandene betaler ”beskyttelsespenge”.*

Men hvis der var bred enighed om, at Donald Trump var ude af synk med Det Republikanske Parti, hvordan kunne forretningsmanden så suverænt vinde partiets præsidentkandidatur?

Det logiske, men også dumsmarte svar er, at Trump fik flest stemmer. Men skal vi sætte os op i helikopteren og se på de større strukturelle forklaringer, er den stigende polarisering nok en vigtig del af forklaringen. Trumps opbakning skal blandt andet findes i den intense afsky, der har udviklet sig for og imellem de store partier i USA. Her repræsenterede outsidersen Trump et friskt pust, der formåede at fremstå som en uafhængig faktor, der ville rydde op i det etablerede parnas.

Ligeledes er det værd at bemærke, at der siden afslutningen på Reagan-årene har været et segment i Det Republikanske Parti, og særligt vælgerkorpset, der har været åben for budskaber som Trumps. Rigmanden Ross Perot vandt næsten 20 procent af stemmerne som uafhængig kandidat ved præsidentvalget i 1992 på en politisk platform, der i høj grad handlede om modstanden mod frihandel. Under samme præsidentvalg var den siddende republikanske præsident George Herbert Walker Bush blevet udfordret internt af den konser-

vative kommentator Pat Buchanan. Buchanans mærkesager kan bedst koges ned til økonomisk nationalisme, en hård immigrationspolitik og kulturkamp. Mærkesager der til forveksling minder om Donald Trumps under det republikanske primærvalg i 2016. Med denne platform lykkedes det Buchanan at få 20 procent af de republikanske stemmer ved primærvalgene i 1992 (Skov, 2016b).

Med andre ord har der nok i knap et kvartårhundrede været en vis åbning for Trumps program. Hvorvidt man kan gå så langt som at sige, som Egander Skov har gjort, at ”Buchanan kan stadig tage æren for at have formuleret den platform, der siden er blevet Trumps”, er nok mere usikkert. (Skov 2016b)

Der er utvivlsomt en række lighedspunkter mellem Buchanans politiske platform i 1990’erne og Trumps i 2016: modstanden mod indvandring, frihandel, globalisering og den liberale østkystelite. En udenrigspolitisk vision, der gjorde op med ideen om USA som den uundværlige nation, der skulle agere som verdens politimand (Skov, 2016b).

Buchanan var dog, modsat Trump, ikke en outsider i Det Republikanske Parti, selvom begge kritiserede partitoppen. Trump kan med al respekt heller ikke betegnes som værende en intellektuel kapacitet, hvilket Buchanan var.

Derfor vil jeg holde fast i, hvad jeg har advokeret for, lige siden Donald Trump trådte ind på den politiske scene for fire år siden: Der findes ikke nogen meningsfuld historisk eller nutidig sammenligning med Trump. I hvert fald ikke hvis formålet er at gøre os klogere på fænomenet Trump. Derfor burde det også stå klart, at sammenligningerne mellem Donald Trump og Ronald Reagan er misvisende. Trump er antitesen til Reagans optimistiske konservative udsyn og ideologi, og han har aldrig været en *movement conservative*.

Præsidenten Trump

Donald Trump førte som nævnt ikke valgkamp som en klassisk konservativ. Men helhedsbilledet i Trumps præsidenttid har indtil videre været, at forretningsmanden i overraskende høj grad agerer som en ret klassisk konservativ præsident (eller i hvert fald agerer tilpas konservativ til at være spiselig for det klassisk konservative segment).

Dette er i nogen grad en konsekvens af, at Trump også under valgkampen havde en række mærkesager, der var klassisk republikansk politik. For eksempel havde Trump advokeret for konservative mærkesager som en styrkelse af det amerikanske militær, skattelettelser og deregulering.

Der havde som bekendt også været pejlemærker, der var mere ”liberale” (i den amerikanske forstand) – såsom store føderale infrastrukturinvesteringer og modstand mod offentlige nedskæringer på sundhedsområdet.

Ligeledes var der mærkesager, som ikke tydeligt kunne indordnes i en klassisk konservativ-liberal kontekst, såsom protektionisme og en strammere immigrationspolitik.

Grundlæggende kunne man derfor bedst beskrive Trumps politiske agenda som værende omskiftelig under valgkampen. En optælling fra NBC News dokumenterede, at præsidentkandidaten Trump havde skiftet holdning mindst 141 gange på en række centrale valgteamper (Timm, 2016).

Ser man på præsident Trump nu, anerkender selv mange af præsidentkandidatens tidligste konservative kritikere, at præsidenten fører konservativ politik. Som redaktøren på det konservative magasin *Commentary* Noah Rothman skrev knap to år efter, at Trump vandt præsidentvalget (Rothman, 2018):

From the perspective of the anti-Trump conservative in 2016, the Donald Trump who governs from behind the Resolute Desk is a stark departure from the Donald Trump of the campaign trail. The campaign Donald Trump seems to have been so co-opted by the dreaded “establishment” that you might think his more consistent supporters would consider the president compromised.

Rothman har bestemt en pointe. For lige meget om det gælder skattelovgivningen, udnævnelsen af konservative føderale dommere, den forsøgte afmontering af sundhedsforsikringen ObamaCare, holdningen til forsvarsalliancen NATO eller den førte politik overfor Rusland, så ligger Trump-administrationen, godt hjulpet af Kongressen, meget tættere på klassisk republikansk metervare, end Trump gjorde under valgkampen.

Det betyder selvsagt ikke, at Trump er gået over og blevet endnu en klassisk konservativ præsident. Han rager stadig uklar med sit parti på en lang række områder, såsom handelspolitikken og i kølvandet på mordet på den saudiarabiske dissident Jamal Khashoggi. Ligeledes er den meget omtalte grænsemur stadig til debat, men ikke blevet virkelighed pga. konservativ modstand i egne rækker.

Men grundlæggende har Donald Trump ift. det politisk indhold overvejende regeret som en klassisk konservativ og republikansk præsident. Spørgsmålet er, om det har været konservativt nok for den republikanske partitop.

Udblik

Når dette temanummer kommer på gaden, kan det ikke udelukkes, at Donald Trump er blevet udfordret internt af en mere klassisk konservativ politiker som Jeff Flake eller John Kasich og dermed skal igennem en opslidende primærvalgkamp ved det næste præsidentvalg. Den tidligere, republikanske Massachusetts-governør (og vicepræsidentkandidat for Libertarian Party i 2016), William Weld, har allerede meldt sig på banen.

Det er en udbredt tanke blandt konservative, at Donald Trump er en historisk anormalitet. En midlertidig disruption, hvorefter tingene går tilbage til deres normale, konservative tilstand. Holdningen er for eksempel blevet artikulert af den republikanske strateg Mike Murphy i meget bramfrie termer (Cillizza, 2018):

» *I don't talk to all of them, but there is widespread contempt. They think he is vain and stupid. But many say they are powerless to change his behavior. The thinking goes: "If I publicly criticize him he won't change one bit, but I'll lose my seat in a primary to a nut and the nut will give the seat to vile socialists on the other side, who are no better than Trump in many ways. Plus we cannot let the liberal Republican-hating media 'win.' So I keep quiet while we rack up important ideological victories – judges, regulatory reform, taxes – and wait for this dark storm to pass."*

I Danmark skrev den borgerlige kommentator Jarl Cordua i Berlingske på baggrund af en studierejse til USA om "tiden efter Trump". Her konkluderede Cordua ud fra samtaler med republikanske strateger også, at man i partitoppen anså Trump-tiden som en afvigelse med udløbsdato (Cordua, 2018).

Det kan selvsagt ikke udelukkes, at dette bliver tilfældet. Men for mig lyder det på nuværende tidspunkt mere som ønsketænkning end et realistisk fremtidigt scenarie. Et ønske om, at Donald Trumps skygge ikke kommer til at ligge over Det Republikanske Parti på ubestemt tid. At forretningsmanden bliver en parentes fremfor et udråbstegn i det hæderkronede partis glørværdige historie.

Her skal man dog samtidig huske, at det kun er succesfulde præsidenter, der formår at sætte deres præg på partierne i lang tid. Jimmy Carter formåede ikke at sætte et længerevarende præg på Det Demokratiske Parti. Det samme viste sig at være tilfældet for George W. Bush. Ronald Reagan formåede derimod at sætte en politisk dagsorden, som begge politiske partier blev nødt til at forholde sig til i flere årtier og lang tid efter, at Reagan havde forladt Det Hvide Hus og denne jord.

Hvor Donald Trump kommer til at placere sig i dette større billede, er ikke til at sige endnu.

Efter det tabte præsidentvalg i 2012 konkluderede den republikanske ledelse i sin såkaldte "obduktionsrapport", at partiet blev nødt til at blive mere inkluderende, særligt over for minoriteter, hvis det skulle gøre sig forhåbninger om at vinde fremtidige præsidentvalg (Edsall, 2013). I den analyse tabte Mitt Romney til Barack Obama i 2012, fordi han kom for langt ud til højre. At dømme ud fra resultatet af de republikanske primærvalg i 2016, må man formode, at partiets vælgere ikke lyttede, da knap 2/3 af vælgerne stemte på enten Donald Trump eller Ted Cruz.

Ligeledes illustrerer "obduktionsrapportens" efterspil, at man skal være varsom med at drage langsigtede konklusioner. Det gælder for eksempel i forhold

til fortællingen om Demokraternes angivelige strukturelle fordele i form af en såkaldt ”blå mur”. Denne angivelige mur viste sig at være relativ nem for Donald Trump at gennembryde. Ligeledes skal man være varsom med forudsigelser, der spår om Trumps rolle for republikanernes fremtidige forhåbninger om at vinde Det Hvide Hus.

Under primærvalgskampen blev Trump anset som værende altødelæggende for republikanernes chancer. Ikke bare ved 2016-valget, men også fremadrettet. Sammenligningen med en kræftsvulst faldt mere end en gang. I dag er konsensus nærmest, at partiet ikke ville kunne have vundet valget uden Trump.

I realiteten er det alt for tidligt at sige noget begavet om nogen af delene. Derfor vil jeg også lade spørgsmålet om, hvorvidt Donald Trump er i færd med at forandre Det Republikanske Parti, eller konservatismen er i færd med at forandre Donald Trump, stå åbent.

For måske er spørgsmålet ikke, hvem der forandrer hvem, men snarere – i den græske filosof Heraklits ånd – hvor længe forandringsprocessen varer ved?

Litteratur

- Bycoffe, A. (2016). The Endorsement Primary, FiveThirtyEight, 7. juni 2016. Tilgængelig på: <https://projects.fivethirtyeight.com/2016-endorsement-primary/> (14.1.19).
- Cillizza, C. (2018). Can the Republican Party survive Donald Trump?, CNN, 21. august 2018. Tilgængelig på: <https://edition.cnn.com/2018/08/21/politics/donald-trump-republican-party> (14.1.19).
- Cordua, J. (2018). Tiden efter Trump, Berlingske, 1. november 2018. Tilgængelig på: <https://www.berlingske.dk/kommentatorer/tiden-efter-trump> (14.1.19).
- Dragsted, S.K. (2018). Konservativ Trump-kritiker: USA er mere sårbart, end amerikanerne tror, Kristeligt Dagblad, 10. marts 2018. Tilgængelig på: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/konservativ-trump-kritiker-usa-er-mere-saarbart-end-amerikanerne-tror> (14.1.19).
- FiveThirtyEight (2019). Tracking Congress in The Age of Trump, FiveThirtyEight, 14. januar 2019. Tilgængelig på: <https://projects.fivethirtyeight.com/congress-trump-score/> (14.1.19).
- Edsall, T.B. (2013). The Republican Autopsy Report, New York Times, 20. marts 2013. Tilgængelig på: <https://opinionator.blogs.nytimes.com/2013/03/20/the-republican-autopsy-report/> (14.1.19).
- Karmack, E., A.R. Podkul & N.W. Zeppos (2018). Trump owns a shrinking Republican party, Brookings, 24. juni 2018. Tilgængelig på: <https://www.brookings.edu/blog/fixgov/2018/06/14/trump-owns-a-shrinking-republican-party/> (14.1.19).
- Kurrild-Klitgaard, P. (2016). Trump er ikke så konservativ at det gør noget, Børsen, 10. november 2016. Tilgængelig på: <https://borsen.dk/nyheder/opinion/artikel/11/155525/artikel.html#ixzz4Pi2Cz16N> (14.1.19)
- National Review (2016). Against Trump, National Review, 22. januar 2016. Tilgængelig på <https://www.nationalreview.com/2016/01/donald-trump-conservative-movement-menace/> (14.1.19).
- Rothman, N. (2018). Is the GOP's Trumpian Realignment Permanent?, Commentary, 2. November 2018. Tilgængelig på: <https://www.commentarymagazine.com/politics-ideas/conservatives-republicans/gops-donald-trump-realignment-permanent/> (14.1.19).
- Skov, C.E. (2016a). USAs konservative står i et dilemma, Berlingske, 27. maj 2016. Tilgængelig på: <https://www.berlingske.dk/kommentatorer/usas-konservative-staar-i-et-dilemma> (14.1.19).
- Skov, C.E. (2016b). Trump og den amerikanske populisme, Baggrund, 28. maj 2016. Tilgængelig på: <http://baggrund.com/trump-og-den-amerikanske-populisme/> (14.1.19).
- Timm, J.C. (2016). The 141 Stances Donald Trump Took During His White House Bid, NBC News, 28. November 2016. Tilgængelig på: <https://www.nbcnews.com/>

politics/2016-election/full-list-donald-trump-s-rapidly-changing-policy-positions-n547801 (14.1.19).

Tyson, A. & S. Maniam (2016). Behind Trump's victory: Divisions by race, gender, education, Pew Research Center, 9. November 2016. Tilgængelig på: <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/11/09/behind-trumps-victory-divisions-by-race-gender-education/> (14.1.19).